

§ 196

Yttrande över remiss "Vem kan man lita på? Enkel och ändamålsenlig användning av betrodna tjänster i den offentliga förvaltningen" (SOU 2021:9)

KSN-2021-01183

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. **att** avge yttrande till infrastrukturdepartementet enligt ärendets **bilaga 1**.

Sammanfattning

Infrastrukturdepartementet har överlämnat ett delbetänkande av utredningen om betrodna tjänster till Uppsala kommun för yttrande senast den 16 augusti 2021. Utredningen analyserar förutsättningarna för ökad och standardiserad användning av betrodna tjänster i den offentliga förvaltningen. Syftet med utredningen är att höja säkerheten och stärka tilliten när betrodna tjänster används.

Delbetänkandet kan läsas i helhet via följande länk [till regeringens hemsida](#).

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 18 maj 2021
- Bilaga 1, förslag till yttrande från Uppsala kommun
- Bilaga 2, SOU 2021:9 via [länk till regeringens hemsida](#).

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2021-05-18

Diarienummer:
KSN-2021-01183

Handläggare:
Robert Reineck, Johan Olofsson

Yttrande över remiss "Vem kan man lita på? Enkel och ändamålsenlig användning av betrodna tjänster i den offentliga förvaltningen" (SOU 2021:9)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** avge yttrande till infrastrukturdepartementet enligt ärendets **bilaga 1**.

Ärendet

Infrastrukturdepartementet har överlämnat ett delbetänkande av utredningen om betrodna tjänster till Uppsala kommun för yttrande senast den 16 augusti 2021. Utredningen analyserar förutsättningarna för ökad och standardiserad användning av betrodna tjänster i den offentliga förvaltningen. Syftet med utredningen är att höja säkerheten och stärka tilliten när betrodna tjänster används.

Delbetänkandet kan läsas i helhet via följande länk [till regeringens hemsida](#).

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret. Att avge yttrandet har inga konsekvenser sett ur perspektiven för barn, jämställdhet eller näringsliv.

Föredragning

Utredningen har haft i uppdrag att kartlägga och analysera den offentliga förvaltningens behov av åtgärder för ökad och standardiserad användning av betrodna tjänster samt lämna förslag på sådana åtgärder.

Betrodda tjänster är tjänster som används exempelvis för att skapa elektroniska underskrifter, tidsstämplingar och certifikat samt för att autentisera webbplatser.

Den starkaste drivkraften bakom användningen av betrodda tjänster inom den offentliga förvaltningen är givetvis den digitalisering som alltjämt pågår i samhället. Även om vissa betrodda tjänster funnits under lång tid pekar utredningens kartläggningsarbete mot att behoven rörande dessa tjänster fortsatt kommer att öka. Detta beror delvis på att allt fler processer och arbetsmoment i den offentliga förvaltningen digitaliseras, delvis på att allmänhetens förväntningar om att genomföra sina ärenden digitalt ökar. Det förekommer även författningsbestämmelser som ställer krav på användning av vissa betrodda tjänster. Den i skrivande stund pågående pandemin har därtill accelererat den offentliga förvaltningens digitaliseringstakt och därigenom dess behov av betrodda tjänster.

Kartläggningen visar vidare på att den offentliga förvaltningen i dagsläget upplever störst behov av att på olika sätt kunna använda och hantera elektroniska underskrifter. Många aktörer upplever osäkerhet kring vissa eller alla steg i hanteringen av elektroniska underskrifter. Det kan gälla allt från bedömningen av om underskrifter krävs till bevarandet av elektroniskt undertecknade handlingar. Utredningen bedömer att det finns ett stort behov av ett mer samlat och utvecklat stöd för förvaltningen att tillgå för dessa frågor.

Utredningens förslag förväntas ge positiva konsekvenser för Uppsala kommun.

I förslaget till yttrande från kommunstyrelsen i ärendets bilaga 1 ställer sig Uppsala kommun i huvudsak bakom bedömningarna och förslagen i betänkandet. Uppsala kommun vill särskilt lyfta fram vikten av utredningens förslag om en utökad tillsiftförteckning, en nationell valideringstjänst samt ett utökat och reformerat stöd till den offentliga förvaltningen

Uppsala kommun vill också lyfta problematiken kring bevarandet av elektroniska underskrifter och att de förslag som föreligger medför väsentliga praktiska utmaningar. I myndighetens uppdrag ingår att hålla allmänna handlingar ordnade. Utifrån detta borde ett utställarverifikat i form av en elektronisk stämpel i samband med utlämnande av handlingar och som i sig garanterar handlingens äkthet och den elektroniska underskriftens giltighet i många fall kunna utgöra ett praktiskt förfarande.

Ekonomiska konsekvenser

Att avge yttrandet har inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 18 maj 2021
- Bilaga 1, förslag till yttrande från Uppsala kommun
- Bilaga 2, SOU 2021:9 via [länk till regeringens hemsida](#).

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör

Kommunstyrelsen
Yttrande

Datum:
2021-05-18

Diarienummer:
KSN-2021-01183

Handläggare:
Robert Reineck, Johan Olofsson

Infrastrukturdepartementet
i.remissvar@regeringskansliet.se
i.esd.remiss@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss "Vem kan man lita på? Enkel och ändamålsenlig användning av betrodna tjänster i den offentliga förvaltningen" (SOU 2021:9) Ert dnr: I2021/00503

Uppsala kommun har beretts möjlighet att yttra sig över SOU 2021:19 Vem kan man lita på? Enkel och ändamålsenlig användning av betrodna tjänster i den offentliga förvaltningen.

Sammanfattningsvis ställer sig Uppsala kommun bakom bedömningarna och förslagen i betänkandet, som för övrigt är mycket välformulerat och strukturerat.

Uppsala kommun vill framföra följande synpunkter.

Kapitel 8.3 En utökad tillitsförteckning

Uppsala kommun välkomnar utredningens förslag om att *tillhandahållare som är icke kvalificerade ska under vissa förutsättningar kunna föras upp på tillitsförteckningen*. En sådan förteckning utgör en viktig del i hur upphandlande myndighet ska avgöra om en leverantör lever upp till kraven för en avancerad elektronisk underskrift. Alternativet skulle innebära att en organisation behöver ha en förhållandevis djup kompetens inom området betrodna tjänster.

Kapitel 8.4 En nationell valideringstjänst

Uppsala kommun välkomnar utredningens förslag om en nationell valideringstjänst och ser även möjligheter att använda denna som ett sätt att kontrollera en leverantörs uppfyllnad av eIDAS-förordningen och kraven på en avancerad elektronisk underskrift.

Detta som ett komplement till tillitsförteckningen och i de fall en leverantör av ett verksamhetssystem inkluderat funktioner för avancerade elektroniska underskrifter.

Kapitel 8.5 Bevarande

Uppsala kommun ser det som ett problem att det inte finns framarbetade rutiner för hur elektroniska underskrifter ska bevaras. Om man ser till förslagen i Riksarkivets förstudie om användning och hantering av underskrifter med elektroniska materiel och metoder, kan det bli svårt att upprätthålla integriteten i den elektroniska underskriften över tid.

I myndighetens uppdrag ingår att hålla allmänna handlingar ordnade. Därmed borde det i de flesta fall vara tillräckligt att sätta en myndighetstämpel på handlingen vid själva utlämnandet för att därigenom garantera handlingens äkthet och den elektroniska underskriftens giltighet. Detta förfarande borde även kunna tillämpas på digitala handlingar som saknar elektronisk underskrift där det finns behov av ett utställarverifikat.

Kapitel 8.6 Ett utökat och reformerat stöd till den offentliga förvaltningen avseende betrodda tjänster

Uppsala kommuns erfarenheter från arbetet med införande av betrodda tjänster visar på stora utmaningar som väl möts av de förslag som utredningen föreslår. Behovet av ett utökat stöd där DIGG föreslås få en framträdande roll kan inte nog understrykas och bör påskyndas. Mest framträdande i detta sammanhang är den omogna marknaden för avancerade elektroniska underskrifter där Uppsala kommun återkommande ställs inför svåra bedömningar av leverantörers lösningar och huruvida uppfyller eIDAS-förordningen. Därför är också utredningens förslag om utökad tillitsförteckning enligt avsnitt 8.3 mycket välkommet.

Kommunstyrelsen

Erik Pelling
Ordförande

Lars Niska
Sekreterare